

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY W KLASIE PIĄTEJ

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocena dopuszczająca:

I KSZTALCENIE LITERACKIE I KULTUROWE (czytanie i odbiór tekstów kultury):

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:
uczeń:

- rozpoznaje tekst informacyjny,
- wskazuje elementy hasła encyklopedycznego,
- wskazuje podmiot liryczny,
- określa dwie cechy bohatera,
- czyta tekst publicystyczny ze zrozumieniem,
- odróżnia tekst reklamowy od innych rodzajów tekstów,
- zna znaczenie słowa *reklama*,
- podaje przykłady reklam,
- umie zdefiniować gatunki filmowe i wymienić osoby tworzące film,
- wskazuje adresata utworu,
- z pomocą nauczyciela wskazuje zdrobnienie, pytanie retoryczne,
- z pomocą nauczyciela wskazuje rymy dokładne i niedokładne,
- potrafi zdefiniować przysłowie i wskazać przysłowia w tekście,
- zna podstawowe cechy mitu, noweli, powieści,
- wie, czym jest punkt kulminacyjny i puenta,
- umie wymienić osoby tworzące audycje radiowe i wyjaśnić pojęcia: *emisja*, *ramówka*.

II KSZTALCENIE JĘZYKOWE

1. Gramatyka języka polskiego:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:
uczeń:

- dzieli wyraz na głoski, litery i sylaby,
- wskazuje spółgłoski miękkie i twarde,
- wymienia osoby, liczby i rodzaje czasownika,
- wskazuje formy odmienne czasownika i bezokoliczniki,
- wymienia tryby czasownika,
- rozpoznaje rzeczowniki własne i pospolite,
- odmienia rzeczowniki zakończone na *-um*,
- z pomocą nauczyciela oddziela końcówki rzeczownika od tematu fleksyjnego,
- wymienia i rozpoznaje stopnie przymiotnika i przysłówka,
- wskazuje liczebniki, przyimki i spójniki w zdaniu,
- wskazuje liczebniki główne i porządkowe,
- rozróżnia zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące,
- rozróżnia zdania i równoważniki zdań,
- z pomocą nauczyciela wskazuje podmiot i orzeczenie,
- z pomocą nauczyciela wskazuje podmiot szeregowy i domyślny,

- z pomocą nauczyciela wskazuje przydawkę, dopełnienie i okolicznik,
- z pomocą nauczyciela potrafi wskazać w zdaniu związek główny i związki poboczne,
- z pomocą nauczyciela odróżnia zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie.

2. Zróżnicowanie i kultura języka. Komunikacja językowa:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:
uczeń:

- wymienia różne sposoby komunikowania się w internecie,
- reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimika, gest, postawa),
- używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej.

3. Ortografia i interpunkcja:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:
uczeń:

- poprawnie zapisuje cząstkę *-by* z czasownikami w formie osobowej,
- zna zasady pisowni *q* i *ę* w zakończeniach wyrazów,
- poprawnie stawia kropkę w zapisie dat,
- wskazuje dwukropek w tekście,
- wymienia zasady użycia wykrzyknika w zdaniu,
- zna zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym,
- zna zasady użycia wielokropka,
- zna podstawowe zasady pisowni *nie* z rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami.

III TWORZENIE WYPOWIEDZI

1. Mówienie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:
uczeń:

- wyraża swój stosunek do postaci z przeczytanego utworu,
- potrafi opowiedzieć o swoim ulubionym filmie i czasopiśmie,
- prowadzi rozmowę na temat głównych postaci występujących w przeczytanym utworze.

2. Pisanie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:
uczeń:

- tworzy proste wypowiedzi oraz notatki na podany temat,
- zna podstawowe zasady układu graficznego opowiadania z dialogiem, opowiadania twórczego, e-maila, SMS-a, sprawozdania, dedykacji,
- z pomocą nauczyciela redaguje opowiadanie twórcze, z dialogiem, e-mail, SMS, sprawozdanie, dedykację.

IV SAMOKSZTAŁCENIE:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:
uczeń:

- potrafi znaleźć wyraz w słowniku frazeologicznym,
- wybiera proste informacje z hasła encyklopedycznego, czasopisma, podanej strony internetowej.
- poszerza zasób słownictwa

Ocena dostateczna - uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

I KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE (czytanie i odbiór tekstów kultury):

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:

uczeń:

- przedstawia bohaterów utworu, krótko ich charakteryzuje,
- wyszukuje w tekście elementy opisu bohatera,
- odróżnia tekst informacyjny od literackiego,
- wyszukuje w tekście informacyjnym najważniejsze informacje,
- rozpoznaje opowiadanie,
- rozpoznaje w tekście epitety i wyjaśnia ich funkcję,
- nazywa uczucia, jakie wyraża utwór,
- odczytuje znaczenie przenośne,
- wskazuje w tekście zdrobnienia, zgrubienia, wyrazy neutralne i pytanie retoryczne
- wskazuje adresata utworu,
- podaje cechy tekstu reklamowego,
- rozróżnia gatunki filmowe,
- wskazuje bohaterów i wydarzenia realistyczne i fantastyczne,
- odczytuje znaczenie przysłów,
- wymienia charakterystyczne cechy mitu,
- wskazuje rodzaje prasy ze względu na częstotliwość ukazywania się.

II KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

1. Gramatyka języka polskiego:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:

uczeń:

- odróżnia samogłoskę od spółgłoski,
- określa ilość głosek w wyrazie,
- odróżnia głoski miękkie od twardych,
- odróżnia czasowniki w formie osobowej od bezokolicznika,
- wskazuje i odmienia czasowniki we wszystkich trybach,
- określa rodzaj rzeczownika,
- odróżnia rzeczowniki występujące tylko w liczbie pojedynczej od rzeczowników występujących tylko w liczbie mnogiej,,
- samodzielnie oddziela temat od końcówki fleksyjnej,
- odmienia i stopniuje przymiotniki,
- odróżnia liczebniki główne od porządkowych,
- stopniuje przysłówki,
- rozpoznaje spójniki i przyimki,
- konstruuje zdania i równoważniki zdań,
- wskazuje podmiot i orzeczenie oraz określenia należące do grupy podmiotu i orzeczenia,
- wskazuje podmiot szeregowy i domyślny,
- wskazuje przydawki, dopełnienia i okoliczniki w zdaniu,
- wskazuje związki wyrazowe w zdaniu oraz wyrazy określające i określające,
- wskazuje zdania współrzędne i podrzędne.

2. Zróżnicowanie i kultura języka. Komunikacja językowa:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:
uczeń:

- rozpoznaje różne sposoby komunikowania się w internecie,
- rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi, wskazuje wyrazy wieloznaczne,
- rozpoznaje związki frazeologiczne w tekście, wyjaśnia ich pochodzenie.

3. Ortografia i interpunkcja:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:
uczeń:

- potrafi zastosować zasady zapisywania cząstki *-by* z czasownikami w formie osobowej i z bezokolicznikami,
- stosuje dwukropek przed wyliczaniem,
- poprawnie zapisuje *q* i *ę* w zakończeniach wyrazów,
- stawia wykrzyknik po okrzykach, zawołaniach, rozkazach,
- stosuje przecinek przed określonymi spójnikami,
- stawia wielokropek w nawiasie kwadratowym, zaznaczając opuszczony fragment tekstu,
- stosuje zasady pisowni *nie* z rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami.

III TWORZENIE WYPOWIEDZI

1. Mówienie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:
uczeń:

- świadomie dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych, stosuje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące,
- formułuje pytania zamknięte i otwarte,
- wypowiada się w kilku logicznie połączonych zdaniach na tematy związane z rzeczywistością, lekturą,
- składa życzenia, gratulacje, instruuje.

2. Pisanie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:
uczeń:

- dzieli wypowiedzi na części kompozycyjne (wstęp, rozwinięcie, zakończenie),
- redaguje proste opowiadanie twórcze, e-mail i SMS do kolegi/koleżanki, sprawozdanie z wydarzenia, opis krajobrazu, dedykację, notatkę w formie schematu, tabeli, planu,
- buduje ramowy i szczegółowy plan wypowiedzi,
- stosuje wiedzę językową w zapisie.

IV SAMOKSZTAŁCENIE:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:
uczeń:

- określa elementy hasła encyklopedycznego,
- wynotowuje proste informacje z hasła encyklopedycznego, czasopisma, podanej strony internetowej.

Ocena dobra- uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

I KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE (czytanie i odbiór tekstów kultury):

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:

uczeń:

- uzasadnia swoje reakcje czytelnicze,
- analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim (czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia, wątek),
- posługuje się pojęciami *akcja*, *fabuła*, *związek przyczynowo-skutkowy*,
- identyfikuje opowiadanie, powieść, mit,
- określa narratora i podmiot liryczny
- rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu, rytmu oraz objaśnia znaczenie i funkcję epitetu, przenośni, uosobienia, porównania, pytania retorycznego,
- rozumie funkcję akapitu,
- wyodrębnia elementy dzieła filmowego i określa zadania jego twórców - aktora i reżysera,
- odróżnia rodzaje audycji radiowych,
- przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia,
- określa cechy tekstu informacyjnego,
- określa nastrój utworu,
- potrafi dobrać przysłowie do odpowiedniej sytuacji,
- odróżnia fakty od opinii.

II KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

1. Gramatyka języka polskiego:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:

uczeń:

- wskazuje różnice między rzeczownikiem, czasownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem, liczebnikiem, przyimkiem i spójnikiem,
- określa tryb czasownika występującego w zdaniu,
- stosuje rzeczowniki w odpowiednich formach,
- zaznacza końcówkę zerową,
- wskazuje tematy oboczne i oboczności,
- stosuje przymiotnik w odpowiednich formach,
- rozpoznaje przymiotniki, które się nie stopniują,
- stosuje poprawnie formy liczebników głównych, porządkowych i zbiorowych,
- tworzy przysłowki od przymiotników
- rozróżnia wyrażenia przyimkowe,
- przekształca równoważniki zdań na zdania,
- określa rodzaj podmiotu w zdaniu,
- ustala, na jakie pytania odpowiada przydawka, dopełnienie i okolicznik,
- stosuje odpowiednie spójniki, łącząc zdania pojedyncze w złożone.

2. Zróżnicowanie i kultura języka. Komunikacja językowa:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:

uczeń:

- określa, pod jakimi hasłami należy szukać określonych informacji,
- wyszukuje wskazane hasła w encyklopedii tradycyjnej,
- podaje przykłady udogodnień i zagrożeń wynikających z komunikowania się w internecie,
- zastępuje wskazane sformułowania związkami frazeologicznymi.

3. Ortografia i interpunkcja:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:
uczeń:

- poprawnie zapisuje cząstkę *-by* ze spójnikami,
- stosuje dwukropek przed wprowadzeniem dialogu i cytatu,
- poprawnie zapisuje *q* i *ę* w zakończeniach rzeczowników,
- stosuje kropkę w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi oraz po liczebnikach porządkowych,
- stawia wykrzyknik po wypowiedzeniach wyrażających silne uczucia,
- stosuje przecinek po okrzykach i rzeczownikach w wołaczu,
- stawia wielokropek po wypowiedzeniach niedokończonych z powodu emocji,
- stosuje zasady ortograficzne pisowni *nie* z rzeczownikami i przysłówkami,
- poprawnie oddziela przecinkiem zdania składowe.

III TWORZENIE WYPOWIEDZI

1. Mówienie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:
uczeń:

- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze,
- nazywa emocje bohaterów,
- recytuje w odpowiednim tempie,
- porównuje doświadczenia bohatera z własnymi,
- potrafi zaprezentować swój ulubiony gatunek filmowy,
- stosuje zwroty grzecznościowe.

2. Pisanie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:
uczeń:

- redaguje opowiadanie twórcze z dialogiem, stosując trójdzielną kompozycję,
- poprawnie redaguje e-maila do kolegi/koleżanki, stosując zasady pisania listów elektronicznych,
- poprawnie redaguje sprawozdanie, opis krajobrazu, dedykację, notatkę.

IV SAMOKSZTAŁCENIE:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:
uczeń:

- potrafi odczytać skróty i znaczenia słownikowe,
- wie, jakiego rodzaju informacje zawierają poznane słowniki i umiejętnie je stosuje,
- wybiera informacje niewyrażone wprost z różnych źródeł.

Ocena bardzo dobra- uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

I KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE (czytanie i odbiór tekstów kultury):

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:

uczeń:

- wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi opisującej lub oceniającej postać rzeczywistą lub fikcyjną,
- oddziela informacje ważne od drugorzędnych i wykorzystuje je w odczytaniu znaczeń dosłownych i przenośnych,
- odróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej,
- wskazuje wartości w utworze lirycznym,
- wyjaśnia sens sformułowań o znaczeniu przenośnym i poprawnie je stosuje,
- określa cechy tekstu publicystycznego,
- wyraża swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu,
- potrafi rozpoznać czytany tekst jako opowiadanie, powieść, nowelę, mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy,
- rozróżnia rodzaje prasy ze względu na tematykę i odbiorcę.

II KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

1. Gramatyka języka polskiego:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:

uczeń:

- samodzielnie określa liczbę liter, głosek i sylab w wyrazie,
- samodzielnie określa spółgłoski miękkie i twarde,
- określa, jaką funkcję w wypowiedzeniu pełni czasownik,
- poprawnie zapisuje rzeczowniki własne i pospolite,
- stosuje w wypowiedzeniach poprawne formy rzeczowników o nieregularnej odmianie,
- tworzy formy stopnia wyższego i najwyższego przymiotników i przysłówków,
- określa funkcje przyimka i spójnika,
- przekształca zdania na równoważniki zdań,
- sporządza wykresy zdań pojedynczych rozwiniętych,
- sporządza wykresy zdań złożonych.

2. Zróżnicowanie i kultura języka. Komunikacja językowa:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:

uczeń:

- samodzielnie korzysta z encyklopedii tradycyjnej i on-line,
- podaje różnice pomiędzy językiem młodzieżowym a literackim,
- odróżnia zgrubienia o charakterze żartobliwym od zgrubień pogardliwych,
- układa własne hasła reklamowe wybranych przedmiotów.

3. Ortografia i interpunkcja:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:

uczeń:

- bezbłędnie zapisuje cząstkę *-by* z poznanymi częściami mowy,
- stosuje dwukropek, wielokropek i wykrzyknik zgodnie z zasadami interpunkcji,
- poprawnie zapisuje *q* i *ę* w zakończeniach rzeczowników i czasowników,
- poprawnie stawia kropkę w zapisie dat i po liczebnikach porządkowych,
- stosuje przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji.

III TWORZENIE WYPOWIEDZI

1. Mówienie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:
uczeń:

- uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, cytuje,
- rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego,
- w rozmowie dotyczącej lektury czy filmu stosuje frazeologizmy związane z omawianą tematyką,
- interpretuje przenośne treści utworów poetyckich przewidzianych w programie,
- wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi.

2. Pisanie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:
uczeń:

- komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji,
- sprawnie stosuje wiedzę językową,
- dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu.

IV SAMOKSZTAŁCENIE:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:
uczeń:

- w zależności od celu poszukiwań świadomie wybiera odpowiedni słownik,
- konfrontuje ze sobą informacje z różnych źródeł.

Ocena celująca- uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

I KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE (czytanie i odbiór tekstów kultury):

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:

uczeń:

- porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich i poetyckich,
- wskazuje elementy mitu, powieści, noweli.

II KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:

uczeń:

- świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści przewidzianych programem nauczania słownictwa, fleksji, składni, fonetyki i ortografii.

III TWORZENIE WYPOWIEDZI

1. Mówienie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:

uczeń:

- przedstawia własne stanowisko, formułuje twórcze uwagi,
- podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury także spoza kanonu lektur, omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur.

2. Pisanie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:

uczeń:

- tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, pomysłową formą, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych,
- świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie słownictwa, składni, fleksji i fonetyki.

IV SAMOKSZTAŁCENIE:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, a ponadto:

uczeń:

- wybiera i wykorzystuje informacje z różnych źródeł we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym.

W ocenianiu bieżącym dopuszcza się stosowanie "+" i "-", gdzie "+" oznacza osiągnięcia ucznia bliższe wyższej kategorii wymagań, "-" - niższej kategorii wymagań.

Stopień ze znakiem plus (+) otrzymuje uczeń, którego wiadomości i umiejętności wykraczają nieznacznie ponad wymagania dla danego stopnia.

Stopień ze znakiem minus (-) otrzymuje uczeń, którego wiadomości i umiejętności wykazują drobne braki w zakresie wymagań dla danego stopnia.

Rodzaj stosowanej symboliki w zapisach w dzienniku lekcyjnym jest znany uczniom i rodzicom.

Stosuje się następujący przelicznik przy ocenianiu bieżącym:

Ocena	Procent
6	96 - 100
5+	91 - 95
5	86 - 90
5-	81 - 85
4+	76 - 80
4	71 - 75
4-	66 - 70
3+	61 - 65
3	51 - 60
3-	46 - 50
2+	41 - 45
2	35 - 40
2-	30 - 34
1	0 - 29

Dla uczniów z dostosowaniem wymagań edukacyjnych (posiadających opinię lub orzeczenie PPP) dostosowania wprowadzamy indywidualnie dla każdego ucznia zgodnie z zaleceniami Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej.